

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 626 22252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-

Nr. (14)-D8(E)-

I

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS STATYBOS ĮSTATYMO NR. I-1240 2, 8, 12, 14, 17, 18, 22, 24, 27, 27¹, 28, 29, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 47, 51, 55 STRAIPSNIŲ IR 1 PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 11¹ STRAIPSNIU, LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS VALSTYBINĖS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMO NR. XII-459 11, 16, 26¹ STRAIPSNIŲ IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ARCHITEKTŪROS ĮSTATYMO NR. XIII-425 18 STRAIPSNIO PAKETIMO ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Aplinkos ministerija, atsižvelgdama į tarpinstituciniame pasitarime 2022 m. spalio 4 d. pateiktas pastabas ir pasiūlymus, teikia papildytą 2022 m. rugsėjo 30 d. raštu Nr. 14-D8(E)-5033, kuriuo Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateikti Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 2, 8, 12, 14, 17, 18, 22, 24, 27, 27¹, 28, 29, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 47, 51, 55 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 11¹ straipsniu (toliau – Statybos įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 11, 16, 26¹ straipsnių (toliau – Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymas) ir Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo Nr. XIII-425 18 straipsnio įstatymų projektai (toliau kartu – įstatymų projektai), teiktą informaciją. Informuojame, kad įstatymų projektai po minėto tarpinstitucinio pasitarimo aptarti ir suderinti su Kultūros ministerija.

Pagrindiniai įstatymų projektų tikslai:

- užtikrinti Lietuvos atstovavimą, veiksmų koordinavimą ir dalyvavimą įgyvendinant paramos nuo karo, stichinių ir kitų nelaimių nukentėjusių valstybių infrastruktūros ir kitų objektų atstatymo iniciatyvas, statybos sektoriaus pažangos ir plėtros skatinimo politikos įgyvendinimą numatant už tai atsakingą subjektą – Vyriausybės įgaliotą įstaigą, ir priskiriant jai atitinkamas funkcijas;
- gerinti statinių projektavimo, statybos darbų kokybę griežčiau kontroliuojant statybos dalyvių atitikties kvalifikaciniais reikalavimams priežiūrą, statybos produktų eksploatacinių savybių pastovumą vertinančių ir tikrinančių bandymo laboratorijų, sertifikavimo įstaigų, techninio vertinimo įstaigų (toliau – TVĮ) vertinimą, paskyrimą, koordinavimą, stebėseną, paskyrimo galiojimo sustabdymo panaikinimą ir paskyrimo panaikinimą;
- išsamiai apibrėžti galimą ūkio ar mišriu būdu atliekamų statybos darbų mastą ir subjektus;
- atsisakyti poreikio statinio (dalies) ekspertizės rangovui tvirtinti deklaraciją apie statybos užbaigimą keičiant statinių ar jų dalies paskirtį, kai atliekami tik statinio paprastojo remonto darbai arba statybos darbai neatliekami, taip pat dėl nesudėtingųjų statinių, kuriems nereikalingas statybą leidžiantis dokumentas;
- nustatyti, kad statinio projekto (dalies) ekspertizės, statinio (dalies) ekspertizės rangovas ar jo paskirtas statinio projekto (dalies) ekspertizės vadovas arba statinio (dalies) ekspertizės vadovas, tikrinantys statytojo pateiktus dokumentus, turi nusišalinti nuo šio darbo, jeigu jį sieja artimų asmenų, kurie suprantami kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme, ryšiai su statytoju (užsakovu), kai statytojas (užsakovas) yra fizinis asmuo, arba su statytoju (užsakovo) vadovu ar dalininku, kai statytojas (užsakovas) yra juridinis asmuo;

- nustatyti, kad kitam ekspertizės rangovui perėmus atlikti projekto ar statinio ekspertizę, turėtų būti atsižvelgiama į pirminę ekspertizę atlikusio ekspertizės rangovo pateiktas pastabas arba pastabos turėtų būti atmetamos turint svarių argumentų;

- atsisakyti teisės aktuose Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos (toliau – VTPSI) nustatytos statybą leidžiančio dokumento (toliau – SLD) išdavimo funkcijos, kai to nustatytais terminais ir sąlygomis neatlieka atitinkamos savivaldybės administracija;

- nustatyti, kad statinio statybos rangovas gali užsiimti statyba nesudarydamas statybos rangos sutarties, kai statytojas (užsakovas) kartu yra ir statybos rangovas;

- nustatyti, kad jei tikrindama statinio projektą savivaldybės administracija nustato, kad gali būti pažeisti esminiai statinio architektūros reikalavimai, nurodyti Statybos įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje, ji turi prašyti į regioninės architektūros tarybos, sudaromos Architektūros įstatyme nustatyta tvarka, įvertinti statinio projekto atitiktį Statybos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies reikalavimams;

- patikslinti nuostatas dėl privalomojo nurodymo atlikti statinio ekspertizę surašymo, apibrėžti rekonstravimo sąvokos taikymo sąlygas, patikslinti įmokos už savavališkos statybos įteisinimą apskaičiavimo formulę ir principus;

- atsižvelgus į 2023 m. balandžio 1 d. įsigaliosiančio Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 pakeitimo įstatymo nuostatas, patikslinti Statybos įstatymo nuostatas;

- patikslinti Statybos įstatymo nuostatas nurodant, kad deklaracijos apie statybos užbaigimą tvirtinimas ir pažymos apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių tvirtinimas nelaikytinos administracinėmis paslaugomis;

- patikslinti ir papildyti teisinius pagrindus, kai neprojektavęs statinio projektuotojas turi teisę atlikti statinio projekto vykdymo priežiūrą ir taip palengvinti perkančiosioms organizacijoms ar pirkimų subjektams įsigyti statinio projekto vykdymo priežiūros paslaugas;

- plėsti paslaugų, tvirtinant deklaracijos apie statybos užbaigimą ar pažymos apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių teikimo, konkurencinę aplinką ir mažinti šių paslaugų kainą, aiškiai išskirti ypatingųjų ir neypatingųjų statinių statybos užbaigimo procedūras. Siūloma įtraukti daugiau subjektų, galinčių tvirtinti statinio statybos užbaigimą ar pažymą apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių. Tai leis pasitelkti daugiau statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų, sudarys prielaidas teikti daugiau paslaugų ir šias paslaugas teikiančių subjektų konkurenciją (Specialistų skaičius didinamas: projekto ekspertizės vadovai – 123; projekto dalies ekspertizės vadovai – 355, prie šiuo metu esančių 137 statinio ekspertizės vadovų ir 212 statinio dalies ekspertizės vadovų). VTPSI vykdytų deklaracijų ir pažymų tvirtinimo funkcijas (iki 2022 m. gegužės 1 d.), statytojų (užsakovų) mokama rinkliava nepadengdavo visų šių paslaugų teikimo sąnaudų. Rinkliavos dydžio iš esmės neatitinkančios sąnaudos apimdavo ne tik deklaracijas ar pažymų tvirtinimą, bet ir dalyvavimą teisiniuose ginčuose šią veiklą finansuojant valstybės biudžeto lėšomis. Aplinkos ministerijos žiniomis, deklaracijų ir pažymų tvirtinimo paslaugos kainos priklauso nuo jų suteikimo termino, statinio (pastatas, inžinerinis statinys), jo kategorijos, paskirties (pvz., vieno, dviejų butų gyvenamųjų pastatų atveju deklaracijos tvirtinimo paslaugos kainos svyruoja nuo 300 iki 500 Eur su PVM, pažymos, – nuo 200 iki 300 Eur su PVM). Šios paslaugos neretai apima ir konsultacijų teikimą, pagalbą rengiant dokumentus ir teikiant juos per IS „Infostatyba“. Manome, kad siūlomi pokyčiai per stipresnę konkurencinę aplinką sudarys prielaidas bent minimaliam kainų mažėjimui.

- Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo tikslas – patikslinti statybos užbaigimo akto surašymo procedūras, įstatyme reglamentuoti, kad statybos užbaigimo procedūrų terminus ir tvarką nustato aplinkos ministras, atsisakyti reguliavimo, kai komisijos darbo metu nustatyti pažeidimai šalinami VTPSI surašomo privalomojo nurodymo pagrindu, nors pažeidimai dažnai nustatomi kitų institucijų veiklos srityse, o jų ir VTPSI veiklą reglamentuojantys teisės aktai nustato atskirą pažeidimų fiksavimo, šalinimo ar administracinės atsakomybės taikymo tvarką.

Įstatymų projektus rengti paskatinusios priežastys pateiktos aiškinamajame rašte.

Įstatymų projektai neprieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai ir Europos Sąjungos teisės reikalavimams.

Įstatymų projektai neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų, nenotifikuotini Europos Komisijai.

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Sąvokos derinamos.

Įstatymų projektai skelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS)¹.

Įstatymų projektams pastabas ir pasiūlymus pateikė Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas, Radiacinės saugos centras, Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Mineralinės vatos gamintojų asociacija, Viešųjų pirkimų tarnyba, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, architektas Edmundas Benetis, Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Lietuvos žemėtvarkos ir hidrotechnikos inžinierių sąjunga, Projektų ekspertizės ir gaisro saugos įmonių asociacija, Lietuvos Respublikos valstybinė kultūros paveldo komisija, VŠĮ Statybos ir projektavimo sisteminimo centras, AB „Lietuvos geležinkeliai“, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Lietuvos statistikos departamentas, Lietuvos transporto saugos administracija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos statybininkų asociacija, Vilniaus miesto savivaldybės administracija, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos, VŠĮ Centrinė projektų valdymo agentūra, Lietuvos statybos inžinierių sąjunga, Aplinkos apsaugos agentūra, Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos, Lietuvos architektų rūmai, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, valstybės įmonė Lietuvos automobilių kelių direkcija, Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Neįgalųjų reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, Lietuvos vandens tiekėjų asociacija, valstybės įmonė Registrų centras, Europos socialinio fondo agentūra, Lietuvos projektavimo įmonių asociacija, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, valstybės įmonė Turto bankas, Informacinės visuomenės plėtros komitetas.

Įstatymų projektams pastabų ir pasiūlymų nepateikė: AB „Amber Grid“, AB Energijos skirstymo operatorius, AB „LTG Infra“, AB Litgrid, AB „Kelių priežiūra“, Asmens dokumentų išrašymo centras prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, asociacija „Infobalt“, asociacija „Lietuvos keliai“, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Infrastruktūros valdymo agentūra, Kauno miesto savivaldybės administracija, Kauno savivaldybės įmonė „Kauno planas“, Kultūros infrastruktūros centras, Lietuvos architektų sąjunga, Lietuvos bankas, Lietuvos elektros energetikos asociacija, Lietuvos energetikos infrastruktūros statybos asociacija, Lietuvos geodezininkų ir matininkų sąjunga, Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos geologų sąjunga, Lietuvos matininkų asociacija, Lietuvos melioracijos įmonių asociacija, Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros asociacija, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos respublikiniai būsto valdymo ir priežiūros rūmai, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra, Energetikos ministerija, Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba, Lietuvos savivaldybių komunalinių įmonių asociacija, Lietuvos šilumos tiekėjų

¹ Nuoroda: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/27998611254411edb36fa1cf41a91fd9>

asociacija, Lietuvos žaliųjų pastatų taryba, Nacionalinė pasyvaus namo asociacija, Nacionalinis kibernetinio saugumo centras prie Krašto apsaugos ministerijos, Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Pastatų sertifikavimo ekspertų asociacija, RB „Rail AS“ Lietuvos filialas, savivaldybės įmonė „Vilniaus planas“, Smulkiųjų projektavimo įmonių asociacija, UAB „EPSO-G“, UAB „Ignitis“, UAB „Grinda“, UAB „Vilniaus vystymo kompanija“, UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūra, valstybės įmonė Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centras „GIS-Centras“, valstybės įmonė Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija, valstybės įmonė Lietuvos oro uostai, valstybės įmonė Statybos produkcijos sertifikavimo centras, valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, VšĮ „Atnaujinkime miestą“, VšĮ „Investuok Lietuvoje“, VšĮ „Skaitmeninė statyba“, VšĮ Būsto energijos taupymo agentūra, VšĮ CPO LT, VšĮ Lietuvos verslo paramos agentūra.

Gautos išvados pateiktos TAIS. Įstatymų pakeitimo projektai pakartotinai derinti su Kultūros ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Teisingumo ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Vidaus reikalų ministerija ir kitomis institucijomis. Įstatymų pakeitimo projektai suderinti su Kultūros ministerija. Pastabos, į kurias neatsižvelgta, pateiktos derinimo pažymoje.

Įstatymų projektus parengė Aplinkos ministerijos Statybos ir teritorijų planavimo politikos grupė (vadovas – Dainius Čergelis, tel. 8 616 98 137, el. p. dainius.cergelis@am.lt).

Aplinkos ministras

Simonas Gentvilas

Daiva Vencienė, 8 616 34 857, el. p. daiva.venciene@am.lt